

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 20Csp/493/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7519205493
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lukáš Beňák
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2019:7519205493.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudcom JUDr. Lukášom Beňákom v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Gallo, s.r.o., so sídlom v Martine, Jilemnického 4012/30, IČO: 36 715 352, proti žalovanej: D. U., P. XX.XX.XXXX, Y. G. XXX, o zaplatenie 1.932,82 € s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 1.242,10 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.242,10 € od 30.01.2017 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 28,52 % proti žalovanej s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou došlou súdu dňa 30.08.2019 domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 1.932,82 € spolu s prísl.

2. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca je právny nástupca spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s., ktorá uzatvorila dňa 07.07.2015 so žalovanou Zmluvu o pôžičke evidenčné č. XXXXXXXX (ďalej len „zmluva“) vo výške 2.000 €, ktorú mala žalovaná splácať v pravidelných 60 mesačných splátkach po 58,30 € a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 3.498 €. Vzhľadom na to, že žalovaná porušila svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku, resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas, t. j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca dňa 26.11.2016 listom - predžalobná upomienka, vyzval žalovanú k úhrade dlžných splátok a žalovanú upozornil na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru. Nakoľko k úhrade dlžných splátok ani v dodatočne poskytnutej lehote nedošlo, žalobca dňa 19.01.2017 úver zosplatnil, o čom bola žalovaná informovaná listom z dňa 24.01.2017 - „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“. Do dnešného dňa žalovaná dlžné splátky neuhradila. Žalovaná uhradila sumu 757,90 € pred podaním žaloby. Celkový dlh žalovanej ku dňu podania žaloby tak predstavuje sumu 1.932,82 €. Žalobca si zároveň uplatnil úrok z omeškania a náhradu trov konania.

3. Žalovanej bola žaloba spolu s prílohami doručovaná na vyjadrenie dňa 23.10.2019, uvedenú zásielku si prevzala dňa 28.10.2019, o čom svedčí doručienka na č. I. 53 spisu, avšak v konaní zostala nečinná.

4. Súd nariadil vo veci pojednávanie dňa 19.12.2019, ktorého sa nezúčastnil žalobca ani jeho právny zástupca, ktorí svoju neúčasť na pojednávaní ospravedlnili a žiadali pojednávať v ich neprítomnosti. Nedostavila sa ani žalovaná, ktorá svoju neúčasť na pojednávaní neospravedlnila, predvolanie na

pojednávaniu jej bolo riadne doručené. Vychádzajúc z § 180 CSP súd vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti strán sporu.

5. Súd vykonal dokazovanie listinami založenými v spise, a to najmä návrhom na vydanie platobného rozkazu, oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, prehľadu splátok a úhrad, zmluvou o spotrebiteľskom úvere, predžalobnou upomienkou a doručenkou a zistil tento skutkový stav:

6. Právny predchodca žalobcu -spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., uzatvoril dňa 07.07.2015 so žalovanou Zmluvu o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „zmluva“) vo výške 2.000 €. Žalovaná sa ju zaviazala splatiť v 60 mesačných splátkach. Celková čiastka bola 3.498 €. Celkové náklady spotrebiteľa boli 1.498 €. Mesačná splátka 58,30 €. RPMN (X) 27,64 %, priemerná hodnota RPMN: 18,24 %, fixná ročná úroková sadzba 27,64 %, odplata 27,64 %, najvyššia prípustná odplata 27,66 %. Prvá splátka splatná dňa 20.08.2015, ďalšie splátky splatné vždy 20. dňa v mesiaci, termín konečnej splatnosti (mesiac/rok) 07/2020. Žalovaná sa zaviazala poskytnutý úver vrátiť, zaplatiť úrok, príslušenstvo a poplatky. Žalovaná si svoje povinnosti splácať úver riadne a včas nesplnila, preto žalobca vyhlásil dňa 19.1.2017 úver za predčasne splatný. Žalobca si tak uplatňuje zostatok pohľadávky spolu s úrokom z omeškania a náhradu trov konania.

7. Z predloženého splátkového kalendára súd zistil, že žalovaná uhradila sumu 757,90 €, pričom jej bolo poskytnutých 2.000 €.

8. Z predžalobnej upomienky zo dňa 26.11.2016 súd zistil, že právny predchodca žalobcu vyzval žalovanú na úhradu splátky splatnej v mesiaci 09/2016 do 05.01.2017 s tým, že ak nedôjde k úhrade tejto splátky, právny predchodca žalobcu bude oprávnený celý úver zosplatiť.

9. Z oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 24.01.2017 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanej, že úver sa stal splatný v celom rozsahu naraz.

10. Podľa ust. § 52 ods. 1 až 4 Obč. zák. spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Podľa ust. § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

12. Podľa ust. § 2 písm. a/ a písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa ust. § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

14. Podľa ust. § 3 ods. 1 Obč. zák. výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

15. Podľa ust. § 39 Obč. zák. neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

16. Podľa ust. § 53 ods. 6 Obč. zák. ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

17. Podľa ust. § 1 ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „Nariadenie“) odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

18. Podľa ust. § 1 ods. 4 Nariadenia na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu 2a naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

19. Podľa ust. § 21 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je povinný predkladať Ministerstvu financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) a Národnej banke Slovenska údaje o novoposkytnutých a poskytnutých spotrebiteľských úveroch. Ministerstvo alebo ním určená osoba zverejňuje na webovom sídle ministerstva informácie z údajov podľa odseku 1. Národná banka Slovenska na svojom webovom sídle zabezpečí komunikačné prepojenie umožňujúce sprístupnenie informácií zverejnených podľa predchádzajúcej vety.

20. Podľa ust. § 1a ods. 1 Nariadenia ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

21. Podľa ust. § 54a Obč. zák. účinného od 05.12.2018 premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

22. Podľa ust. § 53 ods. 9 Obč. zák. ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

23. Podľa ust. § 565 Obč. zák. ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

24. Podľa § 100 ods. 1 Obč. zák. právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

25. Podľa § 101 Obč. zák. pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

26. Podľa § 103 Obč. zák. ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

27. Z predložených listinných dôkazov mal súd preukázané, že žalobca si uplatňoval voči žalovanej nároky vzniknuté z uzavretej Zmluvy o poskytnutí najľahšej pôžičky zo dňa 07.07.2015 (ďalej len „zmluva“). Podľa výpisu z obchodného registra, právny predchodca žalobcu, spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., mal v predmete činnosti okrem iného aj poskytovanie úverov, je teda dodávateľom a veriteľom podľa zákona o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy ako aj v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, nakoľko túto činnosť vykonáva v rámci svojho podnikania. Žalovaná zmluvu uzatvárala ako spotrebiteľ, keďže sa jedná o fyzickú osobu, ktorá pri uzatváraní predmetnej zmluvy nekonala v rámci svojho podnikania, povolania alebo zamestnania. Ak ide potom o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, ide o vzťah spotrebiteľský, ktorý sa riadi ustanoveniami Obč. zák. a zákona o spotrebiteľských úveroch. Z predloženej zmluvy je evidentné, že ide o tzv. typovú zmluvu, teda zmluvu, vrátane jej zmluvných podmienok, ktoré sú vopred pripravené. Sú pripravené žalobcom bez účasti druhej strany, teda spotrebiteľa, pre vopred neurčený široký okruh spotrebiteľov, pričom spotrebiteľ nemá právo zásadným spôsobom do nej zasahovať a prípadne meniť jej podmienky, okrem výšky úveru, prípadne výšky splátok a doby splatnosti. Ide o formulár zmluvy s vopred pripravenými podmienkami, v ktorej sa len vyplňajú potrebné údaje. Pri zákonom posudzovaní konkrétneho prípadu súd dospel k záveru, že záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi žalobcom a žalovanou na základe zmluvy uzavretej dňa 07.07.2015 je vzťahom občianskoprávnym a na predmetnú zmluvu sa hľadí ako na typovú spotrebiteľskú zmluvu podľa Obč. zák. a zákona č. 129/2010 Z. z.

28. Súd sa v danom prípade zaoberal výškou odplaty - RPMN uvedenou v zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorá činila za obdobie 60 mesiacov pri sume 2.000 € - 27,64 % ročne, takáto výška je uvedená v zmluve.

29. Podľa štatistiky zverejnenej na stránke Ministerstva finančnej Slovenskej republiky zo súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 2. štvrtrok 2015 (nie zo súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi - je to iná štatistika a Nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z. v § 1 ods. 4 odkazuje na súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk) zmluvná splatnosť od 1 do 5 rokov vrátane ostatné spotrebiteľské úvery RPMN činilo 13,50 %. Z toho je zrejmé, že výška RPMN v danom prípade nesmela prevýšiť 2-násobok 13,50 % ročne s poukazom na § 1 ods. 4 Nariadenia, čiže výšku 27 %. Dojednaná výška odplaty u tohto úveru (27,64 %) však presahovala túto maximálne prípustnú odplatu, čo má za následok neplatnosť dohody o dojednanej odplate a spôsobuje bezúčnosť úveru pre jej rozpor so zákonom (§ 53 ods. 6 Obč. zák.).

30. Dobré mravy patria medzi všeobecne uznávané zásady, na ktoré je povinný súd zo svojej úradnej moci prihliadať, či tieto boli v jednotlivých právnych vzťahoch medzi stranami dodržané, a pokiaľ tomu tak nie je, zabrániť aby slabšia zmluvná strana - v tomto prípade žalovaná ako spotrebiteľ, bola pred takýmito praktikami zo strany veriteľov ochránená. Dobré mravy predstavujú pojem, ktorý nie je presne zákonom definovaný, ale môžeme ho považovať za súhrn takých etických hodnôt, ktoré sú všeobecne uznávané a ktoré sú určitou etickou a morálnou vodiacou linkou pri vzniku, zmene alebo zániku právnych vzťahov v demokratickej spoločnosti. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný.

31. Súd sa ďalej pri svojom rozhodovaní zaoberal výškou úroku z úveru, ktorý činil za obdobie 60 mesiacov pri sume 2.000 € - 27,64 % ročne, takáto výška je uvedená v zmluve. Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úrokov pri peňažnej pôžičke treba prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval, ako aj porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov (Rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo 57/2005 z 1.7.2010). Občiansky zákonník (Obchodný zákonník a ani iné právne predpisy) výslovne nestanovia, do akej výšky je možné pri pôžičke alebo úvere dojednať úroky, z čoho vyplýva, že sú predmetom voľného zmluvného dojednania medzi zmluvnými stranami, čo však neznamená, že by sa na túto dohodu nevzťahovalo ust. § 3 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého výkon práv a povinností, vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov, nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Neprimerane vysoké úroky, dojednané pri peňažnej pôžičke alebo úvere sú

všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. V súlade s dobrými mravmi je len také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom.

32. Podľa štatistiky zverejnenej na stránke Národnej banky Slovenska, v roku 2015 v júli (v čase uzavretia zmluvy) priemerná úroková miera z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny, pri domácnostiach a pri úrokoch poskytnutých nad 5 rokov (spotrebiteľské a ostatné úvery) bola 10,29 % p. a. Z toho je zrejmé, že úrok dohodnutý medzi zmluvnými stranami v danom prípade o viac ako 2krát prevyšoval úroky, za ktoré banky poskytovali úvery v rozhodnom období. Je síce pravdou, že vo veciach tzv. nebankových subjektov (právny predchodca žalobcu) sa dajú vo všeobecnosti akceptovať vyššie úroky vzhľadom na vyššiu mieru rizika, rozhodne však nie o viac ako 100 % oproti priemeru bánk, pričom v každom jednotlivom prípade sa musia zohľadniť osobitosti daného prípadu.

33. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že dohoda o úroku uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere je v zmysle ust. § 39 Obč. zák. v rozpore s dobrými mravmi, čo tiež spôsobuje bezúčnosť úveru.

34. Zákonom č. 343/2018 Z. z. zo dňa 27.11.2018 sa mení Občiansky zákonník tak, že sa vkladá za § 54 nový § 54a, ktorý znie: „Premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel“. Týmto zákonom bola do Občianskeho zákonníka vložená dvadsiata štvrtá hlava s názvom Prechodné ustanovenia § 879 v znení: „Konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.“ Tento zákon je účinný dňom vyhlásenia, teda dňa 5.12.2018.

35. Z dôvodovej správy vyplýva, že cieľom novely je zavedenie osobitnej úpravy uplatňovania premlčaných nárokov zo spotrebiteľských zmlúv a ich zabezpečenia. Úprava je reakciou na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 11/2016-60, zo dňa 7. februára 2018, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Pri subjektívnych majetkových právach zo spotrebiteľskej zmluvy je opodstatnené, aby sa po uplynutí premlčacej doby tieto práva dostali „ex lege“ do polohy naturálnych záväzkov. Po uplynutí premlčacej doby, najmä s ohľadom na súčasný stav trhovej ekonomiky, niet v zásade z pohľadu štátnej moci záujmu hodného ochrany na podpore vynucovania plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ak sa právo niektorej zo strán premlčalo. Významom inštitútu premlčania nie je automatické oslobodenie dlžníka od plnenia záväzku. Základným cieľom navrhovanej právnej úpravy bolo vytvorenie priestoru na to, aby dlhy plynúce zo spotrebiteľských zmlúv boli vymáhané len v rozumnom a primeranom čase a dlžník nebol nútený prostriedkami s prvkami štátneho donútenia zaplatiť dlh, vo vzťahu ku ktorému uplynulo značné časové obdobie, v dôsledku čoho by mohla byť oslabená jeho pozícia (napr. nebude už disponovať dôkazmi). Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa uplynutím premlčacej doby tak ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktoré je možné splniť dobrovoľne povinným subjektom, avšak toto právo nemožno vymáhať proti vôli povinného subjektu (dlžníka). V tomto prípade sa vylučuje kondícia, t. j. v prípade dobrovoľného plnenia premlčaného dlhu dlžníkom sa prijaté plnenie nepovažuje za bezdôvodné obohatenie (§ 455 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. Nemožnosť vymáhania premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy zohľadňuje dynamickosť spotrebiteľského prostredia a vedomie tohto rizika bude oprávnené motivovať veriteľov vymáhať svoje pohľadávky čo najskôr. Navrhovaná právna úprava sa z dôvodu predchádzania prípadnej nerovnosti vzťahuje na obe strany spotrebiteľského vzťahu, na spotrebiteľa aj na dodávateľa.

36. Vzhľadom k tomu, že žaloba bola podaná dňa 30.08.2019, teda v čase účinnosti § 54a Občianskeho zákonníka, súd ex offa skúmal, či právo zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré si uplatňuje veriteľ v danom prípade, nie je premlčané.

37. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver v sume 2.000 €, ktorý sa zaviazala žalovaná splatiť v pravidelných mesačných splátkach. Nakoľko však žalovaná porušila svoju povinnosť splácať úver riadne a včas, právny predchodca žalobcu v zmysle ustanovenia § 565 Obč. zák. a § 53 ods. 9 Obč. zák. úver predčasne zosplatnil.

38. Pre prípady, kedy sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným, splatným celý dlh (tak ako v tomto spore) stanovuje Občiansky zákonník v § 103, veta druhá, osobitné pravidlo pre začiatok plynutia premlčacej doby zosplatneného dlhu. V zmysle § 103 veta druhá Obč. zák. ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Premlčacia doba práva na zaplatenie takéhoto zosplatneného dlhu sa teda začína skôr, ako dôjde k zosplatneniu dlhu. Začína plynúť dodatočne už odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú bol dlh zosplatnený (súd v tomto smere poukazuje aj na rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/214/2019, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/233/2016, sp. zn. 6Co/77/2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn./ 16Co/34/2018, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/158/2017 a Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/427/2016).

39. V danom prípade, ak právny predchodca žalobcu ako veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru dňa 19.01.2017 pre nezaplatenie splátky splatnej v mesiaci 09/2016 (podľa ust. § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Obč. zák.), čo mal súd za preukázané z predžalobnej upomienky (č. I. 28 spisu), premlčacia doba začala plynúť od splatnosti splátky splatnej k 20.09.2016 (podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere a prehľadu splátok a úhrad). Žaloba bola doručená tunajšiemu súd dňa 30.08.2019, teda včas. Súd konštatuje, že v danom prípade nárok žalobcu vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy nie je premlčaný.

40. Po vykonanom dokazovaní má súd za preukázané, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej úver v celkovej sume istiny 2.000 €. Žalovaná doposiaľ uhradila žalobcovi sumu 757,90 € (podľa prehľadu splátok a úhrad). Vzhľadom na to, že súd s poukazom na vyššie uvedené, považuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú (výška odplaty je v rozpore s § 53 ods. 6 Obč. zák. a dohoda o úrokoch je v rozpore s dobrými mravmi), je možné priznať žalobcovi iba sumu nesplatenej istiny bez akýchkoľvek úrokov. Z týchto dôvodov súd v tejto časti považoval žalobu za dôvodnú a priznal žalobcovi sumu 1.242,10 € (2.000 € - 757,90 €) a v prevyšujúcom rozsahu nad sumu istiny vo výške 1.242,10 € z dôvodov vyššie uvedených, žalobu zamietol.

41. Podľa ust. § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis (§ 517 ods. 2 Obč. zák.).

42. Podľa ust. § 3 Nariadenia platnom od 01.02.2013 výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

43. Žalovaná sa s plnením svojho peňažného záväzku dostala do omeškania, preto ju súd zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania, ktorý bol vyčíslený v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením a to vo výške 5 % ročne zo sumy 1.242,10 € od 30.01.2017 do zaplatenia.

44. Na základe uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súd žalobe žalobcu v časti vyhovel a zaviazal žalovanú, aby žalobcovi zaplatila 1.242,10 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.242,10 € od 30.01.2017 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcom rozsahu nad sumu istiny 1.242,10 € súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

45. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

46. Podľa ust. § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

47. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

48. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

49. Podľa ust. § 263 ods. 1 CSP ak bola v konaní úspešná strana zastúpená advokátom, súd uvedie v uznesení o výške náhrady trov konania ako prijímateľa náhrady trov konania advokáta.

50. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Žalobca bol úspešný v rozsahu 28,52 % (rozdiel úspešnosti žalobcu - 64,20 % a neúspešnosti žalobcu - 35,74 %), preto žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 28,52 % proti žalovanej. Súd zároveň nevidel priestor pre aplikáciu ust. § 257 CSP. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Košice - okolie.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie musí byť podpísané a predložené v 2 rovnopisoch.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).